

בנות צלפחד

"וַיִּתְקַרְבֵּנָה בָּנֹות צָלָפָחֶד בָּן עֹזֶף בָּן גָּלְעֶד בָּן בְּכִיר בָּן מְנַשֶּׁה לְמִשְׁפָּטֹות בְּמַשְׁעָה בָּן יוֹסֵף וְאֶלְهָ שְׁמוֹת בְּנֵתֵיו מִזְלָה נָעָה וּזְגָלָה וּמִלְכָה וּתְרָצָה" (במדבר כ' א'¹)

ילקוט שמעוני תורה פרשת פינחס רמז תשעג

"וַיִּתְקַרְבֵּנָה בָּנֹות צָלָפָחֶד" - חמישתן אמרו חמשה דברים. הראושונה אמרה: "אבינו מת במדבר".
השנייה אמרה: "זה הוא לא היה בתוך העדה הנועדים על ה' בעת קרח". השלישית אמרה: "כי בחטאנו מת" הוא המקושש. הרביעית אמרה:
"ובנים לא היו לו". החמישית אמרה:

"למה יגרע שם אבינו מתוֹן משפחתו" וכל הפסוק.²

אמר משה: אי אפשר לבת לידש.
אמרו לו: למה? אמר להם:
שאתם נקבות. אמרו לו: וכה
אמרת משה רבנו הויאל שהוזכר
ירש, תהייבם אמנו לאחיך אבינו
שותליד זכר שיירש. אמר להן
משה: אי אפשר להתייבם הויאל
שייש לה בנות. אמרו לו: מה הוא
זה שאתה עושה משה רבינו? שנידרש

את אבינו - אין אנו בניים. שתהייבם
אמנו - אנו בניים. אותה שעה סלקו את
משה. בין ששמע משה כן, מיד: "וַיִּקְרַב מֹשֶׁה אֶת מִשְׁפְּטֵן לִפְנֵי ה'"³.

מדרש תנחותמא (בובר) פרשת פינחס סימן ט

אמר ר' שמעון בן לקיש: יודע היה משה רבינו את הדין הזה. אלא באו לפני שרי עשרות תחולה, אמרו להן דין של נחלה הוא ואין זו שלנו, אלא של גודולים ממנו. באו לפני שרי חמשים, ראו שכביבדו אותן שרי עשרות, אמרו שרי חמשים אף אנו יש גודולים ממנו, וכן לשרי מאות, וכן לשרי אלףים, וכן לנשיותם, השיבו להם כולם בענין הזה, שלא רצוי לפתחה פה בפני מי שגדול מהם. אמר משה: אם אומר להם את הדין, אטול את גודולתם. אמר להם: אף אני יש גודול ממני, לפיכך: "וַיִּקְרַב מֹשֶׁה אֶת מִשְׁפְּטֵן".⁴

שבת שלום מחלוקת המים

¹ שבע פעמים מוזכרות בנות צלפחד בתורה ופעמים בנו' (מצא היכן). הלכות חשובות אלו לומדים מבנות צלפחד (מהן). בנות צלפחד יוצרות גם קשר מעניין בין ט' באב וטו' באב - מה הוא? הפוטרים נכונה יקבלו פרס מאבא ואמא (או סבא וסבתא).

² לבנות צלפחד חשוב שabayhan לא נטל חלק בחטא המרגלים ולא במתלוננים ולא בעבדת קrho של אלה אין להם חלק ונחלה בארץ. לצורך כך הן גם מסכימות לפרש את זה שאביהם היה מקושש העצים בשבת. ראה גם דעה נוספת לגבי זהותם של צלפחד, בilkoot שמעוני תורה פרשת שלח ומז' תשמה: "ויעפלו לעלות אל ראש ההר, צלפחד מהמעפליים היה". המעלפים אמנים המרו את פי ה', אבל ניסו להגעה לארץ.

³ המקור של מדרש זה הוא הגمرا בברא קיט ע"ב: "תנא: בנות צלפחד חכמניות הן, דרישניות הן, צדקניות הן. חכמניות הן - שלפי שעה דברו ... מלמד שהיה משה רבינו ישב ודורש בפרשיות יבמין, שנאמר: כי ישבו אחיהם יחדו (דברים כה ה'). אמרו לו: אם כבן אנו חשובין - תנה לנו נחלה כבן, אם לאו - תתיבם אמנו! מיד: ויקרב משה את משפטן לפני ה". אבל פה, בilkoot שמעוני, הלשון היא חריפה יותר: "אותה שעה סלקו את משה". העמידו את משה בפני סתירה.

⁴ הנה דעה אחרת, שימוש הצטנע וחלק כבוד לדיניים שהפנו אליו את השאלה. ויש עוד דעתו מודיע נתעלמה ממשה ההלכה. כגון, שזה היה עונש למשה בגין שחtagaa ואמר: "והדבר אשר יקשה מכם תקrieben אליו ושמעתינו" (בדוק איפה זה כתוב), או שזו הייתה פשוט זכות שחtagalla לבנות צלפחד (מסכת שמחות פרק ח הלהקה יד, בבא בתרא קיט ע"א). איזו דעה נראה לך?